

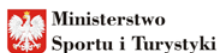

KANAŁ 1823
AUGUSTOWSKI

MATERIAŁ KONFERENCYJNY:

Kształtowanie przestrzeni turystycznej transgranicznego produktu turystycznego
„Kanał Augustowski – wodny cud natury”
18 maja 2012 AUGUSTÓW

Patronat honorowy

Katarzyna Sobierajska
Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Sportu i Turystyki

Rafał Szmytka
Prezes
Polskiej Organizacji Turystycznej

Jarosław Dworżański
Marszałek
Województwa Podlaskiego

Patronat branżowy

Aktualności Turystyczne

Wiadomości turystyczne

Rynek Podróży

Patronat medialny

TVP Oddział w Białymstoku

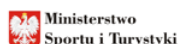

Polskie Radio Białystok

TV Białystok

Współorganizatorzy

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

Polska
Organizacja Turystyczna

Urząd Marszałkowski
Województwa Podlaskiego

Stowarzyszenie Lokalna Grupa
Rybacka Pojezierze
Suwalsko – Augustowski

Partnerzy

Konsulat Generalny
Republiki Białorusi
w Białymstoku

Grodno Invest

Organizatorzy

Polska Izba Turystyki

Podlaska Regionalna
Organizacja Turystyczna

Kształtowanie przestrzeni turystycznej transgranicznego produktu turystycznego „Kanał Augustowski – wodny cud natury”

Data i miejsce: 18 maja 2012 roku, Augustów

Program	
13:00 - 13:30	Rejestracja uczestników
13:30 - 14:30	Obiad w hotelu „Leśnik” w Augustowie, przejazd autokarami do hotelu „Wojciech”
15:00 - 15:15	Wystąpienia wprowadzające organizatorów
Panel 1	Zagospodarowanie turystyczne obszarów wodnych
15:15 - 15:30	„Założenia Zintegrowanego Programu Rozwoju Turystyki Obszaru Kanału Augustowskiego i dorzecza Niemna, Czarnej Hańczy i Rospudy” - Cezary Cieślukowski, Prezes Stowarzyszenia Lokalna Grupa Rybacka „Pojezierze Suwalsko - Augustowskie”, Członek Zarządu Województwa Podlaskiego
15:30 - 15:45	„Rola PTTK w budowaniu sieciowego produktu na szlaku Czarnej Hańczy i Kanału Augustowskiego” – Krzysztof Przekop, Prezes Oddziału PTTK w Augustowie
15:45 - 15:55	„Zaawansowanie prac inwestycyjnych w infrastrukturę wodną” – Leszek Bagiński, Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie
15:55 - 16:05	Projekt Geopark „Kanał Augustowski – Augustowskie Sandry” – dr Tomasz Krzywicki, dr Katarzyna Pochocka-Szwarc; adiunkci Państwowego Instytutu Geologicznego
16:05 - 16:20	„Ochrona i zarządzanie Kanałem Augustowskim” – dr Maciej Ambrosiewicz, kierownik Muzeum Wigier
16:20 - 16:30	„Bug rajem dla turysty – jak zrealizować kompleksowy projekt na poziomie ponadlokalnym” – Wojciech Borzym, Burmistrz Gminy Drohiczyń
16:30 - 17:00	Dyskusja – „Współpraca na rzecz nie tylko rozwoju turystyki, ale ograniczania jej antropopresji na przyrodę”
17:00 - 17:20	Przerwa kawowa
Panel 2	Oferta turystyki wodnej
17:20 - 17:30	„Tworzenie oferty turystyki wodnej” - Podlaska Regionalna Organizacja Turystyczna
17:30 - 17:45	„Prezentacja turystycznych możliwości Obwodu Grodzieńskiego” – Michał Każuro, Zastępca Dyrektora Departamentu Sportu i Turystyki Obwodu Grodzieńskiego
17:45 - 18:00	„Produkt turystyczno-rekreacyjny Kanał Augustowski – nowe możliwości dla Polskiego biznesu” – Tatiana Popeniuk, główny specjalista oddziału turystyki SEZ „Grodnoinvest” w Grodnie
18:00 - 18:10	„Rozwój oferty turystycznej i promocja obszaru na przykładzie realizowanych projektów” – Elżbieta Niedziejko, Prezes Suwalskiej Izby Rolniczo-Turystycznej
18.10 - 18.50	Dyskusja i podsumowanie konferencji
21:00 - 22:30	Kolacja z regionalnymi daniami kuchni podlaskiej w hotelu „Leśnik” Nocleg w hotelach „Leśnik” i „Wojciech” w Augustowie

KANAŁ AUGUSTOWSKI to unikatowy, transgraniczny w skali światowej obiekt wodny nie tylko z powodu wartości zabytkowych (1968r. - zabytek techniki klasy I), ale również z uwagi na zróżnicowane i cenne walory przyrodnicze i krajobrazowe zarówno po stronie polskiej, jak i białoruskiej.

Kanał Augustowski jest usytuowany w szczególnym otoczeniu, na niezwykle cennych obszarach przyrodniczych, pomiędzy Puszcą Białowieską, Parkiem Krajobrazowym Puszczy Knyszyńskiej, Biebrzańskim Parkiem Narodowym a Wigierskim Parkiem Narodowym i Suwalskim Parkiem Krajobrazowym. Przecina Puszcę Augustowską, w której znajduje się wiele rezerwatów faunistycznych. Również na osi wschód-zachód spełnia funkcję łącznika. Tuż za granicami bowiem znajdują się białoruskie rezerваты Sopoćkiński i Hożański, a na północy – litewskie parki regionalne – Wiejsiejski i Menelski oraz Druskienniki (uzdrowisko o światowej sławie) i Grodno. Kanał w części białoruskiej łączy się z Niemnem.

Kanał Augustowski jest także częścią „Szłaku wodnego im. Króla Stefana Batorego”, łączącego Wisłę z Niemnem poprzez Narwę i Biebrzę. W niedalekiej przyszłości planowane jest również połączenie Wielkich Jezior Mazurskich z Kanałem Augustowskim i rzeką Niemen na Litwie. Jest więc nitką wiążącą ze sobą drogi wodne Europy Zachodniej ze wschodnioeuropejskimi.

Kanał Augustowski tworzą zabytki kultu-

rowe i przyrodnicze oraz instytucje zarządzające i administrujące Kanałem, terenami wokół Kanału, samorządy lokalne, podmioty chroniące wartości historyczne Kanału, przedsiębiorcy tworzący ofertę turystyczną oraz gestorzy obiektów noclegowych, gastronomicznych, bazy turystycznej, a także mieszkańcy regionu, dla których rozwój Kanału i usług wokół jest szansą na zatrudnienie.

Kanał Augustowski oraz przestrzeń wokół niego mają potencjał naturalny, kulturowy i turystyczny o najwyższych walorach w skali europejskiej. Niestety, nie jest on w pełni wykorzystywany. Obecna oferta turystyczna Kanału nie jest konkurencyjna wobec innych obiektów tego typu. Głównym powodem jest fakt rozproszenia instytucji i podmiotów mających wpływ na Kanał i niewystarczający poziom współpracy w zakresie realizacji wspólnych celów w kierunku rozwoju Kanału. Mankamentem produktu jest bardzo słaby poziom infrastruktury wodnej i turystycznej wokół Kanału wymagającej pilnych remontów i dostosowania do wymagań współczesnej cywilizacji.

Zmiana istniejącego stanu rzeczy wymaga zintegrowania inicjatyw i działań poszczególnych instytucji, samorządów oraz ścisłego współdziałania pomiędzy nimi. Konieczne jest również włączenie w projekty przedsiębiorców, którzy mogą stworzyć niezwykle atrakcyjną ofertę turystyczną.

Konferencja ma na celu wskazanie konieczności kontynuacji zadań w kierunku rozwoju i promocji produktu turystycznego

Spytew kajakowy na Kanale Augustowskim | fot. Przedsiębiorstwo Turystyczne SZOT

Kanału Augustowskiego, tym szczególnie w roku 2012 – Roku Wody. Jest to również rok, w którym planowane jest zakończenie prac remontowych na śluzach na Kanał. Odremontowany Kanał, który zostanie połączony szlakiem wodnym z Wielkimi Jeziorami Mazurskimi a także z możliwością przekroczenia granicy na wodzie, tzw. Bramą Wodną na Wschód z Białorusią i Litwą wymaga odpowiednich działań promocyjnych. Impreza turystyczno-promocyjna ma na celu pokazanie dużej liczbie opiniotwórczych uczestników nieprzeciętnych walo-

rów kanału, który powinien się stać magnesem przyciągającym turystów do województwa podlaskiego a także stanowić jego wizytówkę.

Stworzenie silnej marki turystycznej Kanał Augustowski będzie stanowić podstawę w procesie rozwijania produktu i tworzenia wizerunku obszaru atrakcyjnego turystycznie. „Kanał Augustowski – wodny cud natury”, transgraniczny historyczny szlak turystyczny, różnorodność form wypoczynku i aktywności w dziewiczej naturze.

TOMASZ KRZYWICKI

*Państwowy Instytut Geologiczny
– Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa*

KATARZYNA POCHOCKA-SZWARC

*Państwowy Instytut Geologiczny
– Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa*

Geoparki to stosunkowo nowa forma ochrony obszarów, na których znajdują się stanowiska geologiczne o istotnym znaczeniu dla nauki, a także miejsca atrakcyjne dla turystów ze względów przyrodniczych i kulturowych. Prócz wymienionych walorów obszar geoparku powinien spełniać warunki ochrony środowiska, a także poprzez swe istnienie pomóc, szczególnie dzięki geoturystyce, w rozwoju ekonomicznym regionu. W Polsce, na granicy z Niemcami powstał już jeden geopark, obejmujący moreny czołowe nad Nysą Łużycką – „Łuk Mużakowa”. W wielu miejscach w Polsce tworzone są obecnie projekty geoparków.

„**Kanał Augustowski - Augustowskie sandry**” to nazwa projektu geoparku, który ma szansę powstać w regionie Puszczy Augustowskiej. Dominują tu przede wszystkim osady czwartorzędowe, piaski, żwiry, mułki i ły, gdzieniegdzie tylko gliny zwałowe i osady starsze. Piaszczysty sandr augustowski ograniczają od północy i południa wysoczyzny polodowcowe różnego wieku. Ciekawe stanowiska geologiczne spotykamy w dolinach Czarnej Hańcy i Wołkuszanki oraz w stromych skarpach jezior. Na obszarze Równiny Augustowskiej znajduje się szereg interesujących form geomorfologicznych pochodzenia lodowcowego lub wodnolodowcowego, m.in. rynny jezior Białego, Studzienicznego i części Serw przekształcone w niecki wytopiskowe, wzgórza kemów i ozu nad jeziorem Białym, formy szczelinowe wzdłuż ciągu jezior, kanału i Szlamicy oraz wydmy pochodzenia eolicznego. Prócz ciekawych form i osadów geologicznych w opisywanym regionie istnieje szereg ogólnie znanych atrakcji przyrodniczych i kulturowych z Kanałem Augustowskim na czele oraz bogata infrastruktura turystyczna.

Projekt geoparku „**Kanał Augustowski - Augustowskie sandry**” realizowany jest przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie na zlecenie Ministerstwa Środowiska. Geopark w przyszłości będzie służył ochronie unikatowych walorów geologicznych i rozwojowi turystyki. Będzie miał też zadanie edukacyjne – promocję wiedzy geologicznej i geomorfologicznej.

Produktem końcowym projektu będzie mapa geoturystyczna Równiny Augustowskiej i jej okolic oraz opracowanie zawierające charakterystykę obszaru oraz zasady i warunki utworzenia geoparku. W ramach prac terenowych wykonane zostaną dokumentacje i waloryzacje ok. 60 wytypowanych geostanowisk oraz wytyczone ścieżki geoturystyczne (5). Opisane zostaną profile płytkich sond i odsłoneń, wykonane zostaną przekroje geologiczne. Ponadto zostanie sporządzona dokumentacja fotograficzna geostanowisk wraz z ich lokalizacją GPS, prezentacja w Power Pointcie oraz projekty tablic informacyjnych i projekt folderu w dwóch wersjach językowych. Zostanie zrealizowany krótki film o projektowanym geoparku oraz projekt strony internetowej a także zaprojektowane logo geoparku. Materiały te dostaną gminy leżące w regionie. Projekt realizowany jest w latach 2012-2013.

Ochrona i zarządzanie Kanałem Augustowskim

MACIEJ AMBROSIEWICZ

p.o. zespołu kierownika Muzeum Wigier w Starym Folwarku

Polski odcinek Kanału Augustowskiego wraz z urządzeniami, budynkami obsługi stanowi własność Skarbu Państwa. Tym ogromnym majątkiem zarządza jedna instytucja od kilkudziesięciu lat. Jednak w strefie kanału struktura własności jest niezwykle złożona. Za zarządzanie oraz ochronę walorów przyrodniczych i kulturowych Kanału Augustowskiego oraz elementów znajdujących się w jego strefie buforowej po stronie polskiej i białoruskiej odpowiadają różne instytucje, których zakresy działania regulują różnorodne ustawy i przepisy. Mnogość przepisów i instytucji stojących na straży ich przestrzegania już dawno przestała służyć realnej ochronie kanału i jego strefy. Zachowanie kanału nie tylko jako obiektu inżynierskiego, ale także jako obiektu symbiotycznie łączącego walory przyrodnicze i kulturowe staje się coraz trudniejsze. Ingerencja w krajobraz strefy kanału coraz jest coraz intensywniejsza. Konieczne są rozwiązania systemowe, które skutecznie pomogą w sanacji tego niezwykłego zabytku techniki wtopionego w krajobraz kulturowy i przyrodniczy.

WOJCIECH BORZYM

Burmistrz Gminy Drohiczyń

Projekt „Bug rajem dla turysty” realizowany jest w partnerstwie 7 gmin Konstantynów, Sarnaki, Korczew, Mielnik, Siemiatycze, Drohiczyń, Perlejewo oraz stowarzyszenia Regionów, Powiatów i Gmin Nadbużańskich. Dofinansowany z programu Innowacyjna Gospodarka. Łączna wartość projektu wynosi 11 200 tys. zł w tym 15% udział własny. Okres realizacji 2010 -2012. Liderem projektu jest gmina Drohiczyń.

Zadania wykonane w ramach projektu „Bug-rajem dla turysty”

1. Wykonano przeprawę promową Drohiczyń – Korczew (miejsowość Góry) wraz z przyczółkami i dojazdem
2. Wykonano przeprawę promową łącznie z dojazdem Gnojno gm. Konstantynów – Niemirów gm. Mielnik (łącznie z Gminą Mielnik) wraz z przyczółkami, dojazdem i małą architekturą.
3. Wykonano przeprawę promową łącznie z dojazdem Zabuzze gm. Sarnaki – Mielnik (łącznie z Gminą Mielnik) wraz z przyczółkami, niezbędną infrastrukturą i dojazdem
4. Wykonano 7 marin na polskim odcinku BUGU, w zakresie: infrastruktury umożliwiającej dostęp do nich i korzystanie z urządzeń technicznych, tzw. małej architektury w miejscowościach: Wólka Nadbużna (gm. Siemiatycze), Mielnik (gm. Mielnik), Drohiczyń (gm. Drohiczyń), Gnojno (gm. Konstantynów), Zabuzze (gm. Sarnaki), Góry (gm. Korczew), Granne (gm. Perlejewo).
5. Wykonano małą architekturę w Mierzwicach - Gmina Sarnaki
6. Wykonano małą architekturę w Wólce Nadbużnej - Gmina Siemiatycze
7. Wykonano małą architekturę w Gnojnie -Gmina Konstantynów.
8. Wykonano zagospodarowanie do celów turystycznych Góry Zamkowej- gmina Drohiczyń. Wykonano tarasy widokowe, utwardzono dojścia i ścieżki, wykonano zabezpieczenia, a także powstała mała architektura stół, ławki, kosze.
9. Stworzono Nadbużańskie Park Historyczno-Kulturowy: „BUG-pogranicze kultur i religii” w Drohiczyńnie prezentującego najcenniejsze przykłady małej architektury, rzemiosła, tradycji, i zachowanych obyczajów (cykliczne imprezy) w przygotowanych miejscach do tego celu i wyposażonych w infrastrukturę (parking, sanitariaty, punkty informacyjne) w sąsiedztwie istniejących obiektów zabytkowych i miejsc historycznych. Na terenie parku planowane są coroczne Dni Podlasia , Nadbużański festiwal pogranicza kultur i religii oraz międzynarodowe imprezy turystyczne „Bug rzeka życia”, w tym finały wypraw tratwami od granicy państwa, i tygodniowych spływów kajakowych. w okresie od czerwca do września.
10. Zaadaptowano budynek byłej szkoły w Grannem na Nadbużańskie Centrum Turystyczne w (w sercu obszaru Natura 2000 Dolina Środkowego Bugu). Dostosowano budynek do nowych funkcji: punkt informacji turystycznej, organizacja imprez, organizacja wystaw, muzeum, wypożyczalnia sprzętu sportowego (kajaki, rowery), zbudowano wiatę wypoczynkową 2 szt., wiatę ogniskową, zagospodarowano teren: dojścia, parking, trawniki, stojaki rowerowe.

11. Zainstalowano 9 infokiosków w miejscowościach: Gnojno 1 szt., Serpelice 1 szt., Korczew 1 szt., Mielnik 2 szt., Drohiczyń 2 szt., Wólka Nadbużna 1 szt. i Perlejewo 1 szt.

12. Wytyczono, oznaczono i naprawiono ścieżki rowerowe po obu stronach Bugu:

- » Gmina Mielnik – 11,077 km
- » Gmina Korczew – 5,722 km
- » Gmina Siemiatycze – 4,320 km
- » Gmina Perlejewo – 10,127 km
- » Gmina Sarnaki – 7,242 km
- » Opracowanie na odcinku wszystkich gmin oznakowania szlaku ścieżek włączając drogi powiatowe do oznakowania.
- » Gmina Konstantynów – 0,4406 km
- » Gmina Drohiczyń – 9,222 km

Ponadto prowadzona jest kampania promocyjna regionu, która obejmuje: udział w filmie Ojciec Mateusz, programy kawa czy herbata, pytanie na śniadanie, pogoda w TVP INFO, billboardy wielkogabarytowe w Katowicach, Warszawie, Siedlcach, Białej Podlasie, Białymstoku. Ponadto wykonane są wydawnictwa.

Tworzenie oferty turystyki wodnej

KATARZYNA SADOWSKA

Podlaska Regionalna Organizacja Turystyczna

Tegoroczna konferencja jest kontynuacją działań zmierzających do stworzenia silnej marki Kanał Augustowski realizowanych między innymi podczas corocznych imprez dla branży turystycznej składającej się z konferencji o istotnej dla regionu tematyce wodnej turystycznej, połączonej ze spływem kajakowym. Konferencja oraz planowane działania wpisują się obecnie w realizację „Strategii zintegrowanego markowego produktu KANAŁ AUGUSTOWSKI jako elementu produktu międzynarodowego” wydanej w 2005 roku przez PART S.A. na zlecenie Podlaskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej.

Podlaska Regionalna Organizacja Turystyczna aktywnie prowadzi działania mające na celu wzmacnianie i sieciowanie produktów turystyki wodnej.

W styczniu 2012 r. zorganizowane zostały warsztaty dla przedstawicieli branży turystycznej „Produkty turystyki wodnej jako skuteczne narzędzie kreacji wizerunku województwa podlaskiego oraz ich rozwój i komercjalizacja”. W wyniku warsztatów zostały przygotowane produkty turystyczne, które zostaną zamieszczone w wydawnictwie „Turystyka wodna województwa podlaskiego – katalog produktów turystycznych”. Wydawnictwo ma stanowić katalog ofert dla biur podróży oraz informator na temat atrakcji turystyki wodnej, skierowany do turystów chcących spędzić czas w województwie podlaskim.

Województwo podlaskie dysponuje ogromną gamą produktów turystycznych związanych z turystyką wodną, które są niezwykle konkurencyjne z uwagi na swoją niepowtarzalność, cenę oraz profesjonalne świadczenie usług przez organizatorów turystyki.

ELŻBIETA NIEDZIEJKO

Prezes Suwalskiej Izby Rolniczo-Turystycznej

„Nieznana Europa” – rozwój infrastruktury turystycznej pogranicza białorusko-polskiego w obszarze Kanału Augustowskiego i Niemna dotyczący regionów przygranicznych Suwalszczyzny i Grodzieńszczyzny.

Celem projektu był rozwój infrastruktury turystycznej i turystyki jako czynnika podniesienia konkurencyjności przygranicznego obszaru polsko-białoruskiego Kanału Augustowskiego i rzeki Niemen:

- » promocja obszaru poprzez wykorzystanie wielokulturowego bogactwa dziedzictwa historycznego, zabytków (szczególnie Kanału Augustowskiego jako zabytku hydrotechniki) oraz unikalnej w skali Europy przyrody;
- » rozwój infrastruktury turystycznej pozwalający na udostępnienie zasobów i kreowanie atrakcyjnych produktów turystycznych, które wpłyną na promocję całego regionu oraz na dotarcie do nowych segmentów rynku i wzrost liczby turystów;
- » transfer doświadczenia i dobrych praktyk z rozwoju turystyki na Suwalszczyźnie i w województwie podlaskim;

„Komunikacja bez granic – tworzenie transgranicznej sieci informacyjno – turystycznej”

Projekt jest kontynuacją działań projektu „Nieznana Europa” i głównym jego celem jest stworzenie sieci powiązań transgranicznej współpracy w dziedzinie turystyki na pograniczu polsko-białoruskim.

Projekt zakłada:

- » stworzenie transgranicznej sieci centrów/punktów informacji turystycznej na pograniczu polsko-białoruskim poprzez stworzenie 8 nowych punktów IT (7 punktów na Grodzieńszczyźnie i 1 na Suwalszczyźnie) oraz unowocześnienie 5 istniejących centrów/punktów IT
- » wymianę doświadczeń, przekazanie dobrych praktyk i podwyższenie kwalifikacji kadry działającej w różnych sektorach turystyki na Grodzieńszczyźnie i Suwalszczyźnie
- » wzajemne poznanie regionów Grodzieńszczyzny i Suwalszczyzny przez kadrę turystyczną, władze i media lokalne oraz nawiązanie trwałej współpracy w poszczególnych sektorach.

Podlaskie

Zrealizowano przy wsparciu finansowym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego w Białymstoku

KANAŁ
AUGUSTOWSKI 1823

„Kanał Augustowski – wodny cud natury” | 18 maja 2012 AUGUSTÓW